

කෘෂි තාක්ෂණ තොරතුරු

කෘෂි තාක්ෂණ තොරතුරු කඩිනමින් ගොවි ජනතාව අතරට ලබා දීමේ අත්වැලකි

කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුවේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානයේ ප්‍රකාශනයකි

තාක්ෂණික පත්‍රිකා අංක 8 - 2013 ජූලි

බීජ මඟින් පැතිරෙන රෝග

බීජය යනු, කෘෂිකාර්මික වගාවක මූලික යෙදවුම වන අතර නිරෝගි බීජ භාවිතය අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. ශාක වලට හානි කරන රෝග කාරකයින් වන දිලීර, බැක්ටීරියා, වෛරස් හා වටපණුවන්ගෙන් සමහර රෝග කාරකයින්ට බීජ මතුපිට හෝ බීජ තුළ පිවිසීමට හැකි විය හැක. එමඟින් ආසාදිත බීජ රෝග පතුරවනු ලැබේ.

මෙම බීජ වගා කළ විට පහත සඳහන් විවිධ අහිතකර ප්‍රතිඵල නිරතුරුව දක්නට ලැබෙන බැවින් බීජ සහතික කිරීමේ සේවය මඟින් බීජ වල සෞඛ්‍ය තත්ත්වය පරීක්ෂා කොට නිරෝගි බීජ පමණක් වගාවන් සඳහා ලබා දීමට බීජ සෞඛ්‍ය පරීක්ෂණ ඒකකයක් ස්ථාපනය කර ඇත. එම ඒකකය මඟින් මෙතෙක් සිදුකරන ලද පර්යේෂණ අනුව වගුවේ දක්වා ඇති රෝග කාරකයින් බීජ මඟින් පැතිරෙන බව තහවුරු කොට ඇත.

බෝගය	රෝගය	රෝග කාරකය
වී	කොළපාළුව	මැග්නෙපොරේ ග්‍රීසියේ (<i>Magnaporthe grisea</i>)
	දඹුරු පුල්ලි	හෙල්මින්තොස්පෝරියම් ඔරයිසේ (<i>Helminthosporium oryzae</i>) මිල්ටනේරියා පැඩ්විකි (<i>Alternaria padwickii</i>) කර්වුලේරියා විශේෂ (<i>Curvularia spp.</i>)
මිරිස්	ඇන්ත්‍රැක්නෝස්	කොලෙට්‍රිකම් කැප්සිසි (<i>Colletotrichum capsici</i>)
කෝයා බෝංචි	බීජ දම් පැහැවීමේ රෝගය	සර්කොස්පොරා කිකුචි (<i>Cercospora kikuchii</i>)

ආසාදිත බීජ වගා කිරීමෙන් සිදුවන හානි

- පුරෝහණය අඩුවීම සහ බීජ පැළ වල දිරිය අඩුවීම
- නව වගාව රෝගයට පාත්‍ර වීම
- අධික ලෙස පලබෝධ නාශක යෙදීමට සිදුවීම
- අස්වැන්න ගුණාත්මයෙන් බාලවීම සහ නිෂ්පාදනයේ පෝෂණීය අගය අඩුවීම
- පාරිභෝජනයට නුසුදුසු වීම, ගබඩා කල නොහැකි වීම
- ආසාදිත බීජ වෙන් ප්‍රදේශය කරා ගෙනයාමේදී එම ප්‍රදේශ වලටද රෝග කාරකය පැතිරිය හැක.

පාලනය -

- ආසාදිත වගාවන් ගෙන් මෙන්ම රෝගය බහුලව දක්නට ලැබෙන ප්‍රදේශ වලින් ද බීජ ලබා නොගැනීම
- කෝයා බෝංචි වගාවේ බීජ දම් පැහැවීමේ රෝගය (Purple seed stain) කන්න කිහිපයක සිට බහුලව දක්නට ලැබෙන රෝගී තත්වයකි. කෙණ්ඩුයේදී රෝගය වැලඳුණත් පැහැදිලිව නිරීක්ෂණය කල හැකිවන්නේ අස්වැන්න නෙලාගත් බීජ මතයි. බීජ සාම්පලයක ආසාදිත බීජ ප්‍රතිශතය 5% ඉක්මවා ඇත්නම් එම බීජ වගා කිරීමට යොදා ගැනීම සුදුසු නොවේ.

තාක්ෂණික තොරතුරු - ආචාර්ය ලක්මණී ප්‍රියන්තා (පර්යේෂණ නිලධාරී)

බීජ සෞඛ්‍ය පරීක්ෂණ ඒකකය - ගන්නොරුව

අධීක්ෂණය හා උපදෙස් - ආචාර්ය රොහාන් විජේකෝන්	- අධ්‍යක්ෂ (තොරතුරු හා සන්නිවේදන)
සැකසුම - චාමර් නිලුෂි සිල්වා	- කෘෂිකාර්ම උපදේශක (සන්නිවේදන)